

Birkedommer og Skriver paa Fanø ved Embedsledighed skulde forenes med Retsbetjentembedet for Esbjerg Købstad og Skads Herred. Denne Embedsledighed indtraadte meget hurtigt ved vedkommende Birkedommers Død, og den naturlige Konsekvens deraf vilde have været, at der saastraks var blevet forelagt et Lovforslag som det foreliggende. Da Loven om Oprettelse af Esbjerg til Købstad blev vedtagen, fik den jo sin Form ved et Kompromis mellem forskellige Anskuelser, og Birkedommerembedet paa Fanø blev Sonofferet. Fanø ligger i den Kreds, i hvilken jeg har den Ære at være valgt, og jeg skal ikke nægte, at det var med stor Sorg, jeg saa, at Rigsdagen gik ind paa en saadan Ordning. Det forekommer mig, at man nok kunde have vist saa megen Velvilje mod Fanø, at man havde bragt det lille Offer af Princippet om Indskrænkning af Embedernes Antal at forbigaa det ved denne Lejlighed. Fanø, som er den sidste af vore Øer paa Vestkysten, ligger adskilt fra Fastlandet ved et Farvand, som ofte er vanskeligt at passere, og alle Vegne paa Fanø er det blevet følt som en Krænkelse af en nedarvet Rettighed, at man gik hen og berøvede Øen dens eget Retsbetjentembede. Fanøboerne ere en temmelig selvstændig tænkende Befolkning, der den største Del af Aaret farer til Søs. De bevare med Troskab en stor Del af deres Ejendommeligheder og sætte megen Pris paa vedblivende at være et lille Rige for sig selv, som nogenlunde kan udvikle sine egne Forhold paa Basis af Fortiden og Traditionen.

Fanøboerne ere ogsaa uheldig stillede, ikke alene for saa vidt de ere adskilte fra Fastlandet ved et vanskeligt Farvand, men ogsaa af Hensyn til de Forhold, under hvilke Forbindelsen maa opretholdes, nemlig ved en privat Færgefart, der er baseret paa et gammelt Privilegium. Dette Forhold gør deres Forbindelse med Fastlandet endnu vanskeligere og lægger forskellige Hindringer i Vejen for Udviklingen af deres fri Færden paa Søen: Endelig ere de uden for de store Fordele, som Jærnbanevæsenets og Kommunikationsmidlernes Udvikling i det hele giver andre Egne. Man kunde derfor, forekommer det mig, nok have bragt det Offer at lade dem beholde den Institution, de satte saa megen Pris paa, og som de i mange Tilfælde vilde føle Savnet af. Imidlertid blev Loven jo vedtagen med et Indhold, hvorefter Fanø Birk blev bragt som Sonoffer for Esbjergs Købstadrettigheder. Der er vel altsaa intet

ved den Ting at gøre, men hvad det nu gælder om fra Rigsdagens Side, vil, mener jeg, være, at der i alt Fald sikres Fanøboerne saadanne Forhold, at de føle Tabet saa lidt som muligt. Det forekommer mig, at dette Lovforslag til Dels imødekommer de Fordringer, man kan stille fra Fanøs Side, og jeg skal, idet det nu fremkommer og, saa vidt jeg kan se, maa siges at være ret bliligt, kun udtale en Beklagelse over, at det ikke er kommet et Aar tidligere, thi ganske vist blev Fanø Birkedommerembede ofret af Rigsdagen, men der var dog inden for denne en stor Minoritet, som nødvendig saa det netop af Hensyn til Beboerne, og dette Lovforslag burde derfor være fremkommet i Fjor. Det vilde da have mødt større Velvilje, end der maaske i Øjeblikket kan siges at være til Stede for denne Sag. I Kraft af Loven skulde dette Lovforslag være fremkommet straks ved Birkedommerens Død. Jeg paaskønner, at den ærede Minister er fremkommen nu med et Lovforslag som dette, som jeg tror i væsentlig Grad vil tilfredsstille Fordringerne, men jeg kan ikke nægte, at det vilde have været korrekt, om det var fremkommet i Fjor. Den ærede Minister bærer jo ikke Skylden for, at det ikke skete, men det er sikkert, at man følte, det her i Tinget som en Tilside sættelse af Lovgivningsmagten: dette, at man paa Trods af Lovens klare Ord konstituerede en Mand som Birkedommer og ikke samtidig forelagde et Lovforslag som dette. Da den tidligere Birkedommers Død kom ganske pludselig kort efter Esbjerg Loven, kunde der deri ligge en Undskyldning for nævnte Konstitution, men man burde samtidig have fremlagt dette Lovforslag, og saa vilde det have været Lovgivningsmagtens Sag, hvor hurtig den vilde fremme det. Som Forholdene ere nu, er der næppe noget at gøre ved Sagen, og jeg skal anerkende over for den ærede Justitsminister, at saa vidt jeg, der er uden tilstrækkelig juridisk Kundskab, kan skønne, er Lovforslagets Indhold temmelig fyldestgørende. Imidlertid tror jeg, at den forrige Justitsminister antydede Muligheden af, at der vilde kunne holdes ordinær Retsdag i det mindste hver 14de Dag paa Fanø. Af Motiverne ser jeg, at den nuværende ærede Minister anser det for ugørligt af Hensyn til den bestaaende Lovgivning. Jeg kan ikke dømme derom, men det vil være en stor Gene for Fanøboerne, naar det ikke kan gennemføres. Saa vidt jeg ved, holdes der andre Steder ordinær Ret uden for selve Jurisdiktionens Centrum. Imidlertid er jeg ikke tilstræk-